

УДК 811.161.2'42
DOI <https://doi.org/10.32782/bsps-2025.2.26>

ІНТЕРТЕКСТУАЛЬНА ВЗАЄМОДІЯ «ТЕКСТ У ТЕКСТІ» У ІСТОРИЧНОМУ РОМАНІ «МАЛЬВИ» РОМАНА ІВАНИЧУКА

Оксана Назаренко

кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри прикладної лінгвістики
Національного університету «Одеська юридична академія»
вул. Фонтанська дорога, 23, м. Одеса, Україна
orcid.org/0000-0002-4697-6100
Scopus Author ID: 59228733900
e-mail: nazoks13@gmail.com

Надія Кабанцева

кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри романо-германської філології та методики викладання іноземних мов
Міжнародного гуманітарного університету
вул. Фонтанська дорога, 33, м. Одеса, Україна
orcid.org/0000-0002-5566-407X
e-mail: kanadezhda1@gmail.com

Анотація. Стаття присвячена вивченню інтертекстуального феномена «текст у тексті», визначенню форми інтертекстуальності та аналізу специфічного поєднання автором двох текстів різних жанрів в одному творі авторського роману.

Метою дослідження є аналіз інтертекстуальної взаємодії «текст у тексті» у межах одного текстового простору українського історичного роману «Мальви» Романа Іваничука в лінгвістичному аспекті. Для досягнення поставленої мети вирішено такі завдання: 1) проаналізовано специфіку введення допоміжних творів до основного тексту; 2) визначено форми взаємопов'язаних текстів інтертекстуального вияву «текст у тексті».

У статті зосереджено увагу автора на інтертекстуальності як текстовій категорії, яка є текстотвірною для художнього тексту. В умовах породження і сприйняття твору відбувається інтертекстуальне підключення до попередніх і наступних у часі текстів як на рівні авторської інтенції, так і на рівні читацького сприйняття та декодування історичного роману. Визначено, що мовними засобами вираження цитат є: графічні маркери – оформлення в лапках та нетекстовий маркер – абзацний відступ; лексичні – слова і словосполучення, які допомагають увести інтертекст у авторський твір, синтаксичні – конструкції прямої та непрямої мови.

У статті обґрунтовано, що в результаті інтертекстуальної взаємодії «текст у тексті» ми виявляємо в історичному романі «Мальви» Романа Іваничука: легенди, перекази, казки, фольклорні твори, листи, ліричні твори, народну поезію, статті законів тощо. Слід зазначити й такі канцелярські документи, як грамота, фетва, указ, закон, ярлик. Автор подає їх чимало у тексті роману, зазначає назву та передає правдиво й дослівно їхній зміст, оскільки першому авторському роману «Мальви» характерний стиль конкретно-реалістичного письма. Це підтверджується й тим, що автор до написання твору ретельно готувався і збирав матеріал, вивчав історичні документи, досконало пізнав епоху, про яку збирався писати. Наведення уривків або їх дослівне відтворення увиразнює історичне тло, сприяє поглибленню сприйняття історичної основи характеру роману.

Ключові слова: інтертекстуальність, художній дискурс, цитування, міжтекстова діалогічність, авторський роман, жанр.

INTERTEXTUAL INTERACTION “TEXT IN TEXT” IN THE HISTORICAL NOVEL “MALLOWS” BY ROMAN IVANYCHUK

Oksana Nazarenko

*Candidate of Philological Sciences, Associate Professor,
Associate Professor at the Department of Applied Linguistics
National University “Odessa Law Academy”
Fontanskaya doroga Str., 23, Odesa, Ukraine
orcid.org/0000-0002-4697-6100
Scopus Author ID: 59228733900*

Nadiya Kabantseva

*Candidate of Philological Sciences, Associate Professor,
Associate Professor at the Department of Romance-Germanic Philology
and Methods of Teaching Foreign Languages
International Humanitarian University
Fontanskaya doroga Str., 33, Odesa, Ukraine
orcid.org/0000-0002-5566-407X*

Abstract. *The article is devoted to the study of the intertextual phenomenon of “text in text”, the forms of interconnected texts are determined, and the combinations of two texts of different genres in one work of the author’s novel are analyzed.*

The purpose of the study is to analyze the intertextual interaction “text in text” within the framework of one text space of the Ukrainian historical novel “Mallows” by R. Ivanychuk in the linguistic aspect. To achieve the set goal, the following tasks were solved: 1) the specifics of introducing auxiliary works into the main text are analyzed; 2) the forms of interconnected texts of the intertextual manifestation “text in text” are determined.

The article focuses the attention on intertextuality as a text category that is text-forming for a literary text. In the conditions of the generation and perception of a work, an intertextual connection to previous and subsequent texts in time occurs both at the level of the author’s intention and at the level of the reader’s perception and decoding of the historical novel. It is determined that the linguistic means of expressing quotes are: graphic markers – design in quotation marks and non-textual marker – paragraph indentation; lexical – words and word combinations that help introduce intertext into the author’s work, syntactic ‘ constructions of direct and indirect speech.

The article substantiates that as a result of intertextual interaction “text in text”, we find in the historical novel “Mallows” by Roman Ivanychuk: legends, traditions, fairy tales, folklore works, letters, lyrical works, folk poetry, articles of laws, etc. It should also be noted clerical documents – a letter, a fatwa, a decree, a law, a label. The author presents many of them in the text of the novel, notes the name and conveys their content truthfully and literally, since the author’s first novel “Mallows” is characterized by a style of concrete-realistic writing. This is also confirmed by the fact that the author carefully prepared and collected material before writing the work, studied historical documents, and thoroughly learned the era he was going to write about. Citing excerpts or their verbatim reproduction highlights the historical background and contributes to a deeper understanding of the historical basis of the novel’s character.

Key words: *intertextuality, artistic discourse, citation, intertextual dialogicity, author’s novel, genre.*

Постановка проблеми. Термін «текст у тексті» був запропонований Ю. Лотманом для позначення феномену взаємодії між двома текстами в одному текстовому просторі. Його пояснення цього поняття тлумачимо як специфічну риторичну структуру, в якій відмінності, задовані в різних частинах тексту, стають експліцитними чинниками в авторській побудові та сприйнятті тексту читачем [1, с. 589]. Вчений виокремлює дві основні функції текстів: передачу знань та генерацію значень. Друга функція інтерпретує інтертекстуальність, що означає неоднорідність тек-

стів, які виступають як «система різних семіотичних просторів» [1, с. 584].

Вчені трактують поняття «текст у тексті» як введення цілісного чужого тексту в авторський текст, при цьому уподібнюють його до інтертекстуальності. Феномен «текст у тексті» вже досить поширений у мовознавстві, але його характеристика відображається не в інтертекстуальній взаємодії між окремими елементами, а в поєднанні двох повних текстів в один текст, що підкреслює практичну значущість та актуальність нашого дослідження.

В аспекті теорії комунікації та структури комунікативної поведінки в генерації текстового значення увага зосереджена на процесі декодування інформації: вона не лише забезпечує подвійне кодування, а й є грою, пов'язаною з появою нових значень, що потребують подальшого розгадування та інтерпретації. У зв'язку з цим Ю. Лотман розглядає текст як «генератор» контенту.

Мета дослідження – проаналізувати особливості інтертекстуальної взаємодії «текст у тексті» у межах одного текстового простору українського історичного роману «Мальви» Романа Іваничука в лінгвістичному аспекті. Для досягнення поставленої мети вирішено такі **завдання**: 1) проаналізовано специфіку впровадження запозичених текстів у авторський твір; 2) визначено форми взаємопов'язаних текстів інтертекстуального вияву «текст у тексті».

Предметом дослідження є засоби реалізації категорії інтертекстуальності в основному тексті українського історичного роману. Об'єктом дослідження є мова тексту авторської історичної прози «Мальви».

Виклад основного матеріалу дослідження. Для індивідуального стилю письменника характерно «переплітати тексти історичних творів з конфесійними елементами, використовуючи їх для розповіді про релігійні традиції українського народу та показу національного духу» [2, с. 24]. Серед поєднаних текстів, які використовують у явищі «текст у тексті», виявляємо в авторському романі: легенди, перекази, казки, фольклорні твори, листи, ліричні твори, народну поезію, статті законів тощо. Слід зазначити й канцелярські документи – грамоту, фетву, указ, закон, ярлик. Роман Іваничук подає їх чимало у тексті роману, зазначає назву та передає дослівно їхній зміст, напр.: *Писець прогундосив*: – «Жителям Мангушу Марії і Соломії, що удостоїлись отримати цього красномовного хаканського **ярлика**, можна пройти через укріплення Ор-капу в Ногайські степи і далі, і ніхто з моїх слуг хай не чинить їм ніяких перешкод. Великий хан Кримського улусу Іслам-Гірей» [3, с. 146]. Застаріла лексика вжита в офіційних документах зі стилістичною настановою – вона надає відтінок монументальності, високої урочистості. Цитування уривків з історичних документів допомагає уточнити історичний контекст

та поглибити розуміння історико-національної психологічної основи особистості:

«Той підійшов, маєстатичним жестом подав ханові сувій паперу, Іслам розгорнув його і повільно – слово за словом – прочитав перший свій ярлик:

– Великого улусу правого і лівого крила благородним бейам, муфтіям, кадіям і шейхам повідомляю цим ярликом: од нині я великої орди, великої монархії, столиці кримської, незліченних ногаїв, гірських черкесів – великий цезар. Іслам-Гірей, син Селямет Гірея, Великого хана найблагородніший радник, вповноважений і довірений Сефер Газі-ага» [3, с. 143].

Мовними маркерами вираження є графічні засоби – оформлення в лапках та нетекстовий маркер – абзацний відступ; лексичні – слова і словосполучення, які допомагають увести інтертекст у авторський твір: *повідомляю, зачитав, прогундосив, сказав, промовив*; синтаксичні – конструкції прямої та непрямої мови, окличні, означено-особові та двоскладні речення, напр.: *«При світлі смолоскипа, що присвічував останнім хвилинам життя Ібрагіма, капиджі-баша зачитав фетву, написану рукою шейхульіслама Ретеля, неабияк вдоволеного помстою.*

– Султан убитий, так уже було, але рід Османів священний. Чужинець, що вмовив руки в крові державця Порти, повинен умерти. Турецька кров не змивається водою, лише кров'ю» [3, с. 202]. Специфіка офіційно-ділового стилю канцелярських документів потребує, щоб автор подавав їх без модифікацій та власних коментарів; у історичному романі вони подібні до великих цитат, але слід зазначити, що вони є цілісними текстами, а не уривками, із навмисно маркованою інтертекстуальністю. Цитований текст, який виступає інтертекстуальною одиницею, був написаний раніше як самостійний твір, тому реципієнту він уже відомий, або інтерпретований як частина іншого тексту. Вияви історичних документів передають пам'ять того часу, традиції, звичаї певного історичного періоду та зв'язок з минулим нашого народу. Текстова категорія діалогічності виявляється в реалізації міжтекстових зв'язків: коли запозичений текст використовується як частина нового тексту, то він виконує іншу функцію й з'являється в іншій позиції.

Яскравим прикладом взаємодії двох текстів у історичному романі є вияви листів, які

уналежнюємо до епістолярного стилю, напр.: *«Нарешті з Ор-капу причвалав посланець з листом. Писав до Іслама сам Сефер Газі.*

«Сину мій, я живий, і прийде час, що повернуся до тебе. Я радий, що ти вчинив саме так. Ти довів, що можеш бути ханом. Однак не зловживай моєю наукою, і Аллах благословить твої наміри. Зі спільниками будь дипломатом, а не юдою, з ворогами будь хитрий і підступний, як ядуча змія, а друзів, що тобі в пригоді можуть стати, не зраджуй. Друг ще простить, зате сама доля може часом помститися» [3, с. 148]. У наведеному прикладі лист оформлений як цитата, але він є цілісним текстом, оскільки автор зазначив його жанр, адресата й адресанта, які були відомими історичними особами. Вторинність дозволяє його повторно використовувати як оригінал чи приклад у будь-якому тексті. Маркерами є графічні засоби вираження – лист подано в лапках та нетекстовий маркер – абзацний відступ.

Роман Іваничук у тексті роману наводить чимало прикладів листів без змін, це листування відомих історичних діячів того часу – Богдана Хмельницького, Магомета IV, Іслам-Гірея, Яна Казимира. Виявляємо й такі, які розривають слова автора, що виконують функцію нагадування й уточнення, напр.: *«Врешті надійшов лист від батька. «Дорогий мій сину, – писав гетьман, – милістю божою зацне військо Запорозьке розбило лядських окрутників, та анахтемський аспид ще не вбитий – війна тільки починається. Попроси хана, щоб зволив прийняти тебе в своїх покоях, і скажи йому, що здобич, яку отримали татари під Жовтими Водами, нічого не значить перед тією, яку вони матимуть, якщо борзо прийдуть з великим військом. Дотепер ми мали справу зі слугами, віднині валкуватимемо з панами – розкішними і багатими»* [3, с. 180]. Лист можуть розривати й роздуми героїв твору. Такі вияви є засобом реалізації міжтекстової інтертекстуальності та виконують текстотвірну функцію.

Яскравим прикладом міжтекстової взаємодії в історичному романі «Мальви» є вияви таких видів жанрів, як **легенда, казка та історичні перекази**. Зазначені тексти значно розлогі за обсягом, але в історичній прозі виконують допоміжну функцію. Відповідно до жанру твору Роман Іваничук дібрав легенди,

які виявляємо в романі, саме історичної тематики та доречними до сюжетних ліній авторського твору, наприклад: *«Ходить по людях легенда, що в печері тій жив змії, що пожирив дітей з доколишніх сіл. Виповз він подивитися, що за відчайдушна жінка поселилася по сусідству з ним, з ікони глянула на дракона живими очима Марія, і він здох від її погляду. Минали століття, скеля обросла лісом, і забули люди про ікону. Аж якось один пастух із Біасали, де теж християни живуть, натрапив на неї, блукаючи за отарою. Зняв її зі скелі й поніс до себе в колибу. Вранці прокинувся – нема ікони. Пішов знову до скелі – висить вона, як і вчора, ніби й не знімав ніхто. Здивований юнак розповів про цю пригоду мурзі, в якого служив. Три рази знімав мурза зі скелі ікону, три рази вона поверталась на своє місце. Тоді увірував татарський багатій у християнське чудо, одягнув рясу і заснував у печері церкву»* [3, с. 87]. В інтертекстуальному прикладі автор використав лексичний маркер – *легенда*, що полегшує читачам сприйняття змісту роману. Функція введення такого тексту в український історичний роман полягає в тому, щоб побудувати символічний місток між міфічним минулим та історичною реальністю, дозволяючи автору не лише відтворити дух часу, а й досягнути національну ідентичність крізь призму культурної пам'яті. Легенда становить внутрішній код твору – вона не лише прикрашає сюжет, а і створює морально-ідеологічну основу героїчних вчинків, а також слугує джерелом натхнення, віри чи передбачуваного застереження.

Впровадження до історичного роману різноманітних традиційних елементів – міфу, байки, символу, фентезі, гротеску, казки, притчі, анекдоту, народної та гумористичної культури, з урахуванням теоретичної основи латиноамериканських романів та сучасної української химерної прози – властиве більшості історичних творів Романа Іваничука [4, с. 14]. Це формує характерну ознаку ідіостилу письменника, якого називають «літописцем епохи».

Виявляємо в історичному романі й перекази, які введені в авторський твір з допомогою лексичного маркера – *кажуть старі татари*. Оскільки такі жанрові різновиди, як перекази, казки та легенди, передаються в усній формі, не мають оригінального текстового прикладу, то письменник вводить

вторинний текст у вигляді непрямих цитат, наприклад: *«Дві гори: Анам-каяси і Балан-каяси... Гора-мама і гора-дитина. Колись, кажуть старі татари, тут жила вдова з дочкою. Посватався до Зюлейки розбійник, і пішла Зюлейка йому назустріч. Побачила це мати і закричала: «Краще камінням станьмо!» І перемінилися обидві на скелі»* [3, с. 153]. У зазначеному прикладі татарського переказу чітко простежується доречне зіставлення зі змістом авторського роману крізь образи Марії та Мальви.

Функція казки в українському історичному романі полягає у введенні елементів народної мудрості, мрійливості та архетипів, які поглиблюють духовний вимір твору й допомагають автору розкрити внутрішній світ персонажів. Казка додає оповіді алегоричності, уможливорює моральне зіставлення добра і зла в умовах історичних потрясінь, а також слугує способом передачі колективного досвіду й надії народу. Вона розкриває дійсності – ту площину, де зберігається душа нації, її віра у справедливість, перемогу і майбутнє, наприклад: *«Ой, скільки він знав казок про ту дівчину, та все різні...»*

...Затужив молодий пастух, виганяючи корови на пасовисько, бо побачив синьооку дочку Мангу-хана...

– Чорнооку, – поправляють підпаски.

– Ні, синьооку, – чомусь опирається Ахмет і дивиться на Мальву. – І більше не втішали його квіти. Краса квітів дивує, але якби-то вони мали сині очі, усмішку, ласку – все те, що дає смертним на землі рай пророка...

– ...Дочка Мангу-хана була гарною, як троянда. Хан же був схожий на бика з виверненим животом, але він усім говорив, що Гюляш-ханом схожа на нього. Найрозумніші люди часто помиляються. І зустріла Гюляш-ханом пастуха, стрункого, як тополя, сміливого, як барс. Перемінилась дівчина червінцем і впала до його ніг. Але пастух чесний був. Тому віддав червінець у ханську скарбницю. А вночі напав на хана балаклавський князь і забрав скарбницю...» [3, с. 103]. Унікальність цього жанру дозволяє відвернути увагу читача від основної ідеї автора до подібності, яка простежується у казці. Роман Іванчук застосовує свій метафоричний прийом для передачі змісту. Синтаксичний зв'язок та засоби реалізації інтертексту виявляємо після казки, тому читач відчує почуття зди-

вування та різкий перехід тем і жанрів між текстами, який позначений лише розділовими знаками та виділений графічним способом. Також у історичному романі є вияви розриву казки словами автора, роздумами, яку автор подає через згадку одного з героїв твору – Наїри. *«– А далі, далі що? – допитувалася Мальва, але Наїра не знала, що було далі.»*

– Аллах один відає... їм сповнилися бажання, хай сповняться і нам...

Багато ще казок прослухала Мальва, а цієї більш допроситися не могла – чомусь випала вона з пам'яті старої Наїри.... А що далі, що далі?» [3, с. 186]. Прикладом прихованої алюзії є відсилання до народної думи «Маруся Богуславка», яке розпізнаємо у творі за опорними лексемами – *полонянка Маруся, султан, сорок тисяч невільників, рідний край, Русь.*

Міжтекстову взаємодію інтертекстуальних одиниць в історичному романі «Мальви» створює **лірична поезія**. Своєрідність такого жанру дозволяє автору подавати його без змін і в повному обсязі, але із зазначенням. Змальовуючи події Османської імперії, Роман Іванчук добирає цитату з вірша турецького поета, наприклад: *«І сплив на думку вірши Караджа-оглана – слова цього вірша були страшні, а все одно вони поза його волею самі вимовлялися, як неблагання приречення:*

Життя, ти спокійне і радісне,

То раптом тривожне:

Вмить ти – пустельник,

Вмить в'язень...

Страх огортає мене, що буде зі мною,

О любі браття, боюся я смерті»

[3, с. 196] – зазначений приклад має експліцитний характер, у тексті виокремлено графічно та подано дослівно. Цитати, вкладені в мову персонажа – султана Ібрагіма, виконують характерологічну функцію. Відтворення цього уривка в історичному романі «Мальви» особливе тим, що автор добирає вірш саме турецького поета Караджа-оглана й вкладає в уста султанові, що створює враження не чужої мови й цитати для Ібрагіма, а його рідного слова. Автор вводить цитату крізь акт пригадки султана, що лексично виражається словами *сплив на думку вірш*.

Крім авторської поезії, роль «тексту в тексті» виконує й народна лірика, яку ми уналежнюємо до прецедентних текстів,

які «релевантні саме для української національної когнітивної бази, вони є знаковими текстами для кожного представника української лінгвоментальності» [5, с. 178]. Роман Іваничук неодноразово в романі використовує цитату, яку уналежнюємо до соціально-побутової лірики, а саме до бурлацької пісні, наприклад:

«Ой що ж бо то та за **чорний ворон**,
Що над морем крикає,
Ой що ж бо то та й за **бурлака**,
Що всіх бурлак скликає ...» [3, с. 10].

Цитату подано без трансформації [6, с. 420–430], вона має експліцитний характер, оскільки виокремлена графічно. В авторському творі такі цитати виконують структурно-композиційну функцію. Але якщо читач не розпізнає таку інтертекстему, це не перешкоджатиме розумінню твору, адже кожна епоха має свою сферу апробованої інтертекстуальності [7].

Пісенний фольклор є необхідним конструктивним компонентом історичного роману. Адже з покоління в покоління люди передавали ті реалії життя, які самі пережили та знають з власного досвіду. Роман Іваничук, використовуючи народну лірику, зокрема історичні та бурлацькі пісні, наближає й занурює читачів до тієї епохи, часів та проблем, про які розповідає.

Принагідно зазначимо, що вияви «текст у тексті» у творі передані дослівно й правдиво, адже першому авторському роману «Мальви» характерний стиль конкретно-реалістичного письма. Це підтверджується й тим, що автор до написання твору ретельно готувався і збирав матеріал, уважно вивчав історичні документи, досконало пізнав епоху, про яку збирався писати. Наведення уривків, дослівне відтворення увиразнює історичне тло, сприяє поглибленню сприйняття історичної основи характеру роману.

Висновки й перспективи подальших розробок у такому напрямі. Отже, у розвідці проаналізовано специфіку міжтекстової взаємодії інтертексту у межах одного текстового простору українського історичного роману «Мальви» Романа Іваничука в лінгвістичному аспекті. Виявлено такі форми реалізації інтертекстуальності: оригінальний текст дослівно повторюється в допоміжному тексті, що характеризується повнотою та значущістю; переказ автором оригінального тексту, що характеризується стислістю, другорядністю, вільною мовною формою та різноманітним змістом.

Перспективи подальших розвідок у такому напрямі вбачаємо у вивченні релігійного інтертексту в історичних романах та лінгвостилістичних засобів вираження мовної картини світу та національної ідентичності у текстовпросторі Романа Іваничука.

ЛІТЕРАТУРА

1. Лотман Ю. Текст у тексті. Антологія світової літературно-критичної думки XX століття. Львів : Літопис, 2002. С. 581–595.
2. Городиловська Г.П. Художня проза Романа Іваничука з погляду стильової характеристики. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Том 1. Вип. 15. 2015. С. 22–25.
3. Іваничук Р.І. Мальви. Роман. Харків : Фоліо. 2018. С. 234.
4. Бурчєня В.В. Категорія історизму та стильові пошуки в прозі Романа Іваничука : автореф. дис. ... канд. філол. наук. Одеський національний університет імені І.І. Мечникова, Одеса. 2010.
5. Назаренко О.М. Національно-прецедентні феномени українського когнітивного простору в дискурсі мас-медіа. *Мовознавчий вісник*. 2010. Вип. 10. С. 176–179. DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-283-8-20>.
6. Сікорська В.Ю., Назаренко О.М., Мельник С.М. Структурні трансформації прецедентних заголовків у публіцистичному дискурсі. *New horizons of philological science : Collective monograph*. Riga, Latvia : Baltija Publishing, 2021. С. 417–435.
7. Głowinski M.O. O intertekstualności. *Pamiętnik Literacki*. № 4 (77), 1986. p. 75–100.

REFERENCES

1. Lotman, Yu. (2002). *Tekst u teksti. Antolohiia svitovoi literaturno-krytychnoi dumky XX stolittia* [Text within text]. Lviv: Litopys. S. 581–595. [in Ukrainian]
2. Horodylovs'ka, H.P. (2015). *Khudozhnia proza Romana Ivanychuka z pohliadu styl'ovoi kharakterystyky* [Fictional prose of Roman Ivanichuk from the point of view of stylistic characteristics]. *Naukovyy visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu*. Tom 1. Vyp. 15, 22–25. [in Ukrainian].
3. Ivanychuk, R.I. (2018). *Mal'vy* [Mal'vy]. Roman. Kharkiv: Folio. [in Ukrainian]

4. Burchenia, V.V. (2010). *Katehoriia istoryzmu ta styl'ovi poshuky v prozi Romana Ivanychuka* [*The category of historicism and stylistic searches in Roman Ivanychuk's prose*] (Avtoref. dys. ... kand. filol. nauk). Odes'kyj natsional'nyj universytet imeni I.I. Mechnykova. Odesa. [in Ukrainian]
5. Nazarenko, O.M. (2010). Natsionalno-pretsedentni fenomeni ukrainskoho kohnityvnoho prostoru v dyskursi mas-media [National precedent phenomena of the Ukrainian cognitive space in the discourse of the mass media]. *Movoznavchyi visnyk*. Vyp. 10. S. 176–179. [in Ukrainian]
6. Sikorska, V.Yu., Nazarenko, O.M., Melnyk, S.M. (2021). *Strukturni transformatsii pretsedentnykh zaholovkiv u publitsystychnomu dyskursi*. New horizons of philological science: Collective monograph. Riga, Latvia: Baltija Publishing. S. 417–435.
7. Głowinski, M.O. (1986). O intertekstualności. *Pamiętnik Literacki*. № 4 (77), 75–100. [in Polish]

Дата надходження статті: 16.04.2025

Дата прийняття статті: 28.04.2025

Опубліковано: 30.09.2025